

Європейські газові ринки

Випуск №46

12 - 18 листопада 2018 р.

Вжито таких скорочень:

- ВТП – віртуальний торговельний пункт
- CEGH - Центральноевропейський газовий хаб (Баумгартен)
- ГТО – газотранспортний оператор
- ГТС – газотранспортна система
- ЄЦБ – Європейський центральний банк
- МЕА – Міжнародне енергетичне агентство (Париж, Франція)
- СПГ – скраплений природний газ
- ПСГ – підземні сховища газу
- ТКМ - тисяча кубічних метрів
- ТНЕ – тонна нафтового еквіваленту
- ЦСЄ – Центральна і Східна Європа

Якщо окремо не зазначено інакше, під кубічними метрами розуміються стандартні кубічні метри, об'єм яких вимірюється при температурі 20°C та тиску 101,325 кПа. При перетвореннях енергетичних одиниць, у всіх випадках використовується середнє значення вищої теплоти згоряння російського експортного газу в Центральній Європі, за даними ГТО транскордонних пунктів у регіоні ЦСЄ. Для пари євро/дол. США вживається щоденний курс ЄЦБ. Для країн, які не входять до Єврозони, - обмінні курси, що встановлюють їхні центральні банки. Тижневі та місячні показники розраховуються на підставі щоденних величин.

Зміст

Підсумки

1. Ключові показники і процеси

1.1 Тижневі показники

1.1.1 Об'єми торгівлі

1.2 Процеси

2. Спотові ціни

2.1 Наступної доби

2.2 Спреди NCG-CEGH, Gaspool – польський хаб

2.3 Румунський спотовий хаб

2.4 Протягом доби

3. Ф'ючерси

4. Найважливіші хаби

4.1 NCG

4.2 CEGH

4.3 Польський хаб

5. СВІТОВИЙ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ПРОГНОЗ МЕА WEO 2018

5.1 Підсумки

Сценарії

5.2 Інвестиційний ризик

5.3 Природний газ

5.4 СПГ

5.5 ЄС

5.6 Нафта

5.7 Росія

5.8 Електроенергія

6. Нафта, нафтопродукти і вугілля

6.1 Фактори нафтового ринку

Засідання моніторингового комітету ОПЕК+

Щомісячна доповідь ОПЕК

Тижнева доповідь МЕА

Ціна на нафту. РФ

7. Економічні фактори.

7.1 Курс валют

8. Нафтогаз

8.1 Прейскурант на природний газ з 1 жовтня 2018 року за нерегульованим тарифом (продовжено на листопад)

8.1.1 Аналіз

8.2 «Нафтогаз трейдинг» - ціни торгів звітного тижня

8.3 Прейскурант за регульованим тарифом, чинний з 01.11.2018 (населення і ТКЕ)

9. Важливі події

9.1 Газопровід Туркменістан-Узбекистан-Казахстан-Китай

Казахстан

Туркменістан

9.2 Азербайджан – Росія

9.3 Євробонди «Нафтогазу». Порівняння з Газпромом.

СКОРОЧЕНІ ПІДСУМКИ

Оптові ціни на газ на європейських ринках суттєво зросли.

Обсяги торгів спотом, за підсумками тижня, на досліджуваних хабах, підвищилися на 17% (на минулому тижні, відносно попереднього, не змінилися). Найбільш сильно додали французький хаб (+78%) та TTF (26%). У Польщі тижневі обсяги торгів ф'ючерсними контрактами становили (за 4 дні торгів) 192 млн. куб. м (203 млн. куб. м).

Спотові ціни сильно подорожчали. Середні тижневі ціни на поставки наступної доби підвищилися в середньому по всіх хабах без Польщі – на \$25; у Польщі – на \$42.

Поставки протягом доби (промпти) суттєво подорожчали, найбільше у Польщі. Середня тижнева ціна по досліджуваних хабах (без Польщі) подорожчала на \$14, або на 8,0% (-0,3% у попередній тиждень).

Поставки наступної доби. Середня тижнева ціна по досліджуваних хабах (без Польщі) підвищилася на \$25, або на 8,7% (-0,1% - попередній тиждень).

Спреди спотових цін. За підсумками тижня, Баумгартен став дешевше NCG, а середня тижнева спотова ціна у Польщі підскочила значно вище Gaspool.

Румунський хаб. Середня ціна тижня на поставки наступної доби понизилася на \$5. Сумарний тижневий об'єм склав 95 млн. куб. м (83 млн. куб. м).

Ф'ючерси за підсумками тижня подорожчали на 2-7%, найбільше - поставки у зимовий період 2018/2019 рр.

Поставки наступного газового місяця. Середня тижнева ціна контрактів наступного газового місяця підвищилася на \$22, або на 7,3% (-1,0% - попередній тиждень).

Поставки у 1 кварталі 2019 р. Середня тижнева ціна поставок у 1 кварталі 2019 р. зросла у середньому по досліджуваних хабах на 6,7% (-0,8% на попередньому тижні).

Поставки у літній сезон 2019 р. Середня тижнева ціна підвищилася на 1,9% (-1,0% на попередньому тижні).

NCG. Ф'ючерси поводили себе різнопланово: зимові місяці потужно дорожчали, а деякі поставки пізнішого 2019 року дешевшали. Середня денна ціна по всіх ф'ючерсах за підсумками п'ятничних торгів була нижче першого дня торгів на \$3 (+\$3 на попередньому тижні). Середня тижнева ціна ф'ючерсних контрактів NCG підвищилася на 3,0% (-0,5% на попередньому тижні).

CEGH. Середні тижневі ціни підвищилися для більшості ф'ючерсів. Зимові місяці подорожчали суттєво. Однак, середня денна ціна всіх ф'ючерсів за підсумками п'ятничних торгів була нижче ціни першого дня торгів на \$5 (+\$3). Середня тижнева ціна ф'ючерсних контрактів зросла на 3,0% (-0,7% на попередньому тижні).

Польський хаб. За підсумками звітного тижня оптові ціни на природний газ у Польщі суттєво підвищилися, за винятком літнього сезону 2019 р. та календарного 2020 р. Середня тижнева ціна ф'ючерсних контрактів, порівняно з попереднім тижнем, зросла на 3,3% (-1,7% на попередньому тижні). Найбільше подорожчали поставки у грудні (+7%) та у 1 кварталі 2019 р. (+6%). Середня тижнева ціна поставок наступної доби підвищилася на \$42, або на 14,5% (-1,7% на попередньому тижні).

WEO-2018. 13.11. 2018 відбулася презентація Світового енергетичного прогнозу MEA - World Energy Outlook 2018 (WEO 2018). Основні висновки WEO 2018 такі:

- Перспективи темпів та напрямків змін світової енергетики характеризуються суперечливими сигналами:
 - Нафтові ринки входять у період нової невизначеності та волатильності
 - Природний газ знаходиться на підйомі: швидке зростання попиту в КНР припинило розмови щодо перенасичення газового ринку
 - Сонячна енергетика активно розвивається, тоді як інші ключові технології та складові енергоефективності потребують додаткового поштовху
 - Викиди CO₂, які походять з галузі енергетики, свідчать про їх історичний пік у 2018 р.
 - Вперше кількість світового населення, яке не має доступу до електроенергії, впала нижче 1 млрд.
- Електроенергія уявляється найбільш перспективним джерелом енергії, але наразі до кінця не ясно, наскільки вона буде здатна задовольнити попит в енергії та як функціонуватимуть електроенергетичні системи майбутнього
- До уваги керівників держав WEO 2018 надає три добре обґрунтованих сценарії, які окреслюють можливі перспективні варіанти розвитку енергетики та шляхи досягнення ефективної енергетики, у т. ч.:
 - (1) Сценарій Нової політики (СНП)
 - (2) Сценарій Сталого розвитку (ССР)

Газ може стати другим після нафти по частці використання джерелом енергії вже до 2040 року (обігнавши вугілля). Світовий попит на газ зростатиме на 1,6% в рік до 2040 року, його споживання зросте на 45% в порівнянні з поточним рівнем. Китай стане не тільки найбільшим імпортером, але споживання газу в країні випередить США та наблизиться до рівня Євросоюзу в 2040 році; споживання газу в КНР може вирости до цього часу втричі.

Росія залишиться найбільшим експортером природного газу за рахунок збільшення поставок в Азію. В Європі більш інтегрований енергоринок дозволить покупцям отримати розширений доступ і до інших постачальників.

MEA вказує на зростаючу залежність від сланцевої нафти в найближчі роки, що загрожує стабільності на глобальному ринку енергоносіїв. Після обвального падіння цін в 2014 році значно знизилася інвестиції в розвідку і видобуток, що призвело до скорочення підтверджених запасів нафти і зменшення кількості нових проектів з розробки нафтових родовищ. Якщо інвестиції в нові проекти з розробки традиційної нафти істотно не збільшаться в порівнянні з поточним рівнем, то для запобігання дефіциту видобуток сланцевої нафти в США має збільшитися до 15 млн. барелів на добу до 2025 року, що не уявляється реальним.

Нафта, вугілля. Всі паливні енергоносії подешевшали суттєво. Середня тижнева ціна бареля маркерної нафти Brent понизилася, порівняно з попереднім тижнем, на \$4,62 (-\$3,25 на попередньому тижні), ціна тонни газойля - на \$36,45 (-\$16,65). У середу Brent упав у ціні до \$65,47.

Фактори нафтового ринку.

Ціни на нафту обвалилися. Декілька місяців ціну нафти «накачували» жупелом Ірану. Однак «чорт виявився не таким страшним, як його малювали». Втім, ціни на нафту залишаються предметом боротьби в інформаційному просторі різних економічних груп.

11.11.18 відбулося засідання моніторингового міністерського комітету ОПЕК+ (JMMС). Жодних конкретних рішень JMMС не прийняв, вважаючи необхідним продовжити спостереження за ситуацією на ринку. Країни ОПЕК, разом зі США і Росією, активно збільшували видобуток з літа, з метою компенсувати експорт Ірану, але дефіциту не виникло здебільшого через низку послаблень США для восьми країн. США надали певні дозволи основним імпортерам іранської нафти, які формують понад 80% попиту на неї. Проте, в цілому ситуація на нафтовому ринку тривожна: ціни на нафту демонстрували зниження протягом 5 тижнів поспіль. JMMС зазначив, що з огляду на поточну невизначеність з низки питань, в 2019 р. пропозиція може рости швидше світового попиту. Зниження прогнозу зростання світової економіки є супутньою невизначеністю та може позначитися на світовому попиті на нафту в 2019 р., призвести до значимого дисбалансу на ринку.

Остання місячна доповідь ОПЕК, опублікована 13 листопада 2018 р., показує намагання скоротити видобуток нафти з метою підвищення цін. Робиться акцент на можливості посилення дисбалансу між попитом і пропозицією нафти в 2019 р. А у жовтні 2018 р. ОПЕК виконала умови угоди на 78% проти 96% у вересні 2018 р.

Водночас МЕА опублікувало **протилежні** дані. Країни ОПЕК у жовтні, порівняно з вереснем, **збільшили** видобуток нафти на 200 тис. барелів на добу — до 32,99 млн. барелів на добу, виконавши угоду ОПЕК+ на 105%.

Курс валют. Курси євро та гривні відносно американського долара зростали протягом більшості тижня. Однак євро обвалилося проти долара в понеділок та не змогло до кінця тижня наздогнати втрачену вартість. За підсумками, тижня євро ослабло відносно дол. США на 1,0% (+0,3% на минулому тижні), а українська валюта зміцнилася на 0,4% (+0,7%).

Нафтогаз. З жовтня поточного року продаж газу промисловим підприємствам здійснюється через ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг». Станом на ранок понеділка 19.11.18, «Нафтогаз трейдинг» опублікував результати торгів лише по 14.11.18. Кінцеві ціни (з ПДВ) варіювалися в діапазоні 11930-12180 грн./ткм та були помітно вище цін минулого тижня.

*Конкретні ціни публікуються лише у передплатному виданні.

ТОВ «Нафтогазбудінформатика»